

Social-, Bolig- og Ældreministeriet

E-mail: aeldretvaer@sm.dk

6. september 2024

Danske Tandplejere
Rosenborggade 1a
1130 København K

T: 8230 3540
E: info@dansktp.dk

www.dansketandplejere.dk

Danske Tandplejeres hørings svar vedr. udkast til ældrelov

Danske Tandplejere bemærker indledningsvist, at det er til stor undren og beklageligt, at Danske Tandplejere ikke er på høringslisten.

Danske Tandplejere finder det yderligere beklageligt, at tandpleje ikke er den del af forslaget til en ny ældrelov.

Ældre og tandsundhed

Alder er i sig selv ingen risikofaktor for tandsundheden, men en række forhold betyder, at ældre borgere ofte har særlige behov for grundig tand- og mundpleje. Ældre tager f.eks. mere medicin end andre aldersgrupper, og medicin kan medføre mundtørhed, som kan forårsage skader på tænder og mundslimhinder, ligesom en række kroniske sygdomme, bl.a. diabetes, øger risikoen for tandsygdomme.

Dertil kommer, at mange ældre mister evnen til at børste sine tænder selv på grund af svigtende, motoriske og kognitive evner. Har de ældre ovenikøbet en demens sygdom, og det ved vi, at mange vil have i fremtiden, så er det afgørende vigtigt, at de får hjælp til sin daglige mundpleje. Et dansk studie viser, at 80 procent af landets plejecenterbeboere ikke selv kan børste deres tænder tilstrækkeligt rene, men under 10 procent får den hjælp, de har behov for.

Det er dybt problematisk, fordi sygdomme i tænder og mund hurtigt kan opstå og udvikle sig ved manglende eller utilstrækkelig mundhygiejne, og det kan have fatale konsekvenser for den enkelte borger. Bakterier i munden kan i værste fald gennem blodbanen sprede sig til resten af kroppen, fx til lungerne eller hjertet, og være livstruende. Det anslås, at op til 10 procent af dødsfald forårsaget af lungebetændelse på plejehjem kan forhindres ved bedre mundhygiejne. Derudover ved vi, at parodontitis øger risikoen for en række alvorlige sygdomme som type 2-diabetes, gigt og hjertekarsygdomme.

Endelig har en god tandsundhed en afgørende betydning for de ældre borgeres livskvalitet og evne til at spise og dermed en væsentlig forudsætning for, at de bliver tilstrækkeligt ernæret.

Den orale forebyggelsesindsats bør prioriteres langt højere

Det glæder Danske Tandplejere, at der i det indledende afsnit til "Forslag til ældrelov" står beskrevet, at den forebyggende indsats skal styrkes, da "forebyggelse og tidlig indsats vurderes væsentlig, bl.a. i forhold til forbedring af livskvalitet, øget tryghed, bekæmpelse af ensomhed og isolation, opretholdelse af funktionsevne m.v.", jf. side 24.

Danske Tandplejere appellerer til, at den orale forebyggende indsats også vil blive styrket på ældreområdet.

Studier viser, at man med få ressourcer kan skabe en bedre mundhygiejne hos ældre borgere. Således viser en dansk undersøgelse fra 2014, at "fysisk tilstedeværelse af tandplejepersonalet og praktisk oplæring af plejepersonalet har stor sundhedsfremmende effekt for beboerne i plejeboliger"¹. Et tværfagligt projekt mellem Danske Tandplejere, Kommunernes Landsforening og Sundhedskartellet fra 2018 viser tilsvarende, at en systematiseret undervisnings- og samarbejdsindsats mellem tandplejere og plejepersonale gør en betydelig positiv forskel for ældres tandstatus². Og senest har man i et stort forskningsprojekt fra Københavns Universitet, med titlen "Sund Mund Hele Livet", anbefalet, at:

- "Plejepersonale efteruddannes løbende i mundpleje, evt. gennem kommunens omsorgstandpleje"
- "At der kommer et øget fokus på inddragelse af vikarer og afløsere i efteruddannelsesaktiviteterne"
- "Uddannelsesaktiviteterne inkl. efteruddannelse både er teoretiske, med fokus på tand- og mundsundhed, og praktiske, med fokus på mundplejemedier og hands-on træning"

Danske Tandplejere foreslår på den baggrund, at tandplejere tilknyttes landets plejehjem og hjemmeplejen med henblik på at sikre en tidlig oral forebyggende indsats. Gennem undervisning og opkvalificering af plejepersonalet, samt vejledning og instruktion af borgerne, skal tandplejerne sikre og understøtte, at der udføres en sufficient daglig tandbørstning, for at undgå infektion i mundhulen og huller i tænderne.

Helhedspleje bør også omfatte tandpleje

Danske Tandplejere glæder sig over ældrelovens fokus på mere helhedstænkning og tværfagligt samarbejde omkring de ældre.

Danske Tandplejere appellerer dog til, at de faste teams tænkes bredere, end man hidtil har gjort, så de faste teams i fremtiden ikke kun består af social- og sundhedspersonale, sygeplejersker, fysio- og ergoterapeuter og visitatorer. Hvis man virkelig ønsker at skabe en helhedspleje omkring de ældre, så skal man naturligvis også inddrage de ældre borgeres mund- og tandsundhed og tænke tandplejere ind i de faste teams omkring de ældre borgere, både på plejehjem og i hjemmeplejen.

Vi må ikke overlade den ældre, som ikke kan børste sine egne tænder, til sig selv, når noget så simpelt som daglig tandbørstning kan holde en lang række alvorlige sygdomme fra døren, og vi må ikke glemme livskvaliteten og den manglende værdighed, som mange ældre oplever ved, at de ikke får børstet deres tænder ordentligt. Danske Tandplejere håber derfor, at ovenstående forslag tages med i en ny ældrelov, og vi står naturligvis til rådighed, hvis ovenstående ønskes uddybet.

Venlig hilsen

Elisabeth Gregersen

Forperson, Danske Tandplejere

---

¹ Sundhedsstyrelsen (2016): "Modernisering af omsorgstandplejen"

² [Kommuner opprioriterer ældres tandsundhed gennem tværfaglig indsats | VPT](#)